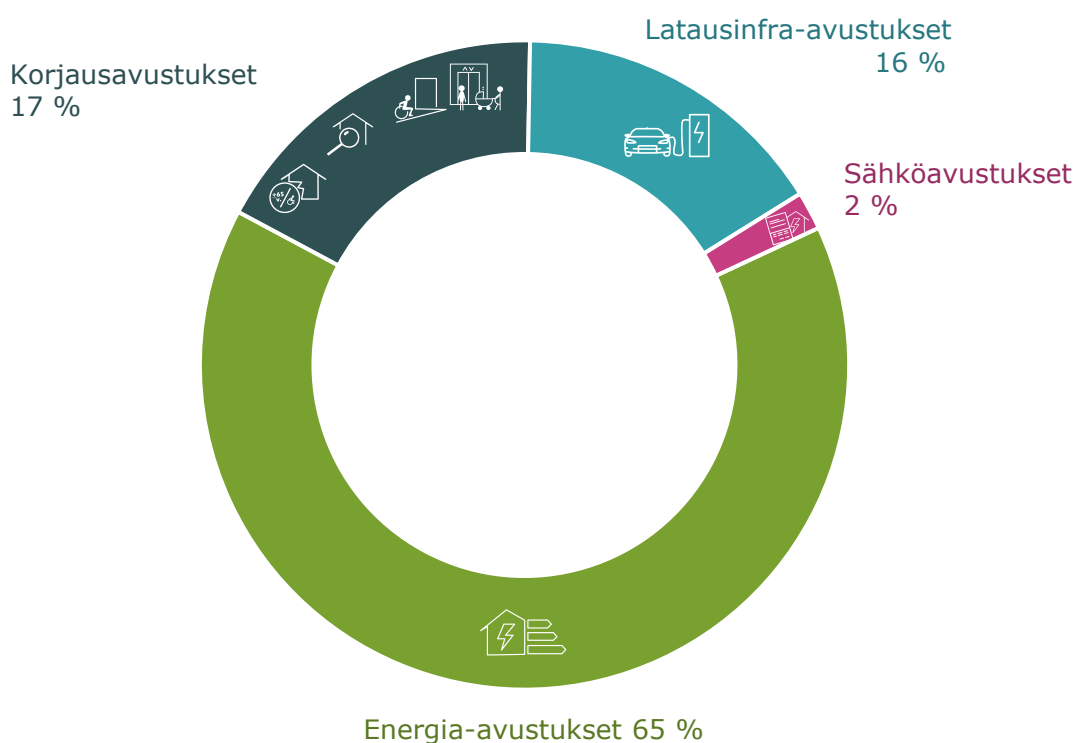

Selvitys 4/2024

Korjaus-, energia-, latausinfra- ja sähköavustukset 2023

**Aran myöntämien korjaus-, energia-, latausinfra- ja
sähköavustusten osuudet vuonna 2023**

Sisällys

1	Ara myönsi ennätysellisen paljon avustuksia vuonna 2023.....	3
1.1	Myönnettyjen avustusten määrä nousi 152 miljoonaan euroon	4
1.2	Lähes 10 000 hanketta sai avustusta.....	5
2	Korjausavustukset	7
2.1	Iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaukset	7
2.2	Avustukset hissien rakentamiseen	8
2.3	Esteettömyysavustukset liikkumisesteiden poistamiseen.....	9
2.4	Avustukset kuntotutkimukseen ja perusparannuksen suunnitteluun ..	11
3	Energia-avustukset.....	12
4	Avustukset sähköautojen latausinfraan rakentamiseen.....	14
Liite 1: Avustukset iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen maakunnittain 2023		
		17
Liite 2: Hissiavustukset kunnittain 2023		18
Liite 3: Esteettömyysavustukset maakunnittain 2023		19

Selvitys 4/2024: Korjaus-, energia-, latausinfra- ja sähköavustukset 2023

Julkaistu: 26.3.2024

Dnro: ARA-08.03-2024-2

Lisätietoja:

Sami Turunen, ryhmäpäällikkö
(Korjausavustusryhmä)

Hannu Ahola, asuntomarkkina-asiantuntija

Sähköpostit muotoa: etunimi.sukunimi@ara.fi

1 Ara myönsi ennätysellisen paljon avustuksia vuonna 2023

Tässä selvityksessä tarkastellaan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (Ara) Korjausavustusryhmän vuonna 2023 käsittelemät valtionavustukset, joita ovat korjaus-, energia-, latausinfra- ja sähköavustukset.

Ara myönsi näitä avustuksia seuraaviin tarkoituksiin:

- **korjausavustuksia** iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen, liikkumisesteen poistamiseen (esteettömyysavustus), jälkiasennushissien rakentamiseen (hissiavustus) sekä kosteus- ja sisäilmaongelmaisten asuinrakennusten kuntotutkimukseen ja perusparannuksen suunnitteluun
- **energia-avustuksia** asuinrakennusten energiatehokkuutta parantaviin korjauksiin
- **latausinfra-avustuksia** latausvalmiuden rakentamiseen ja latauslaitteiden asentamiseen taloyhtiöihin ja työpaikoille
- **sähköavustuksia** asuntoyhteisöille aikavälillä 1.11.2022–28.2.2023 toteutuneisiin korkeisiin sähkölaskuihin.

Valtion vuoden 2023 talous- ja lisätalousarviossa avustuksiin osoitettiin Aran myönnettäväksi avustusmäärärahoja ja -valtuuksia yhteensä 162 miljoonaa euroa:

- energia-avustukset: 98,67 miljoonaa euroa
- korjausavustukset: 26,85 miljoonaa euroa (sisältää 5,4 miljoonan euron vuoden 2022 siirtomäärärahan)
- latausinfra-avustukset: 33 miljoonaa euroa, joista
 - taloyhtiöille 31,9 miljoonaa euroa (sisältää 13,8 miljoonan euron vuoden 2022 siirtomäärärahan) ja
 - työpaikkakiinteistöille 1,4 miljoonaa euroa (sisältää 0,5 miljoonan euron vuoden 2022 siirtomäärärahan).
- sähköavustukset: 3,5 miljoonaa euroa.

Määrärahoista siirtyi 10 miljoonaa euroa myönnettäväksi seuraavalle vuodelle, koska kaikkia saapuneita hakemuksia ei ollut mahdollista

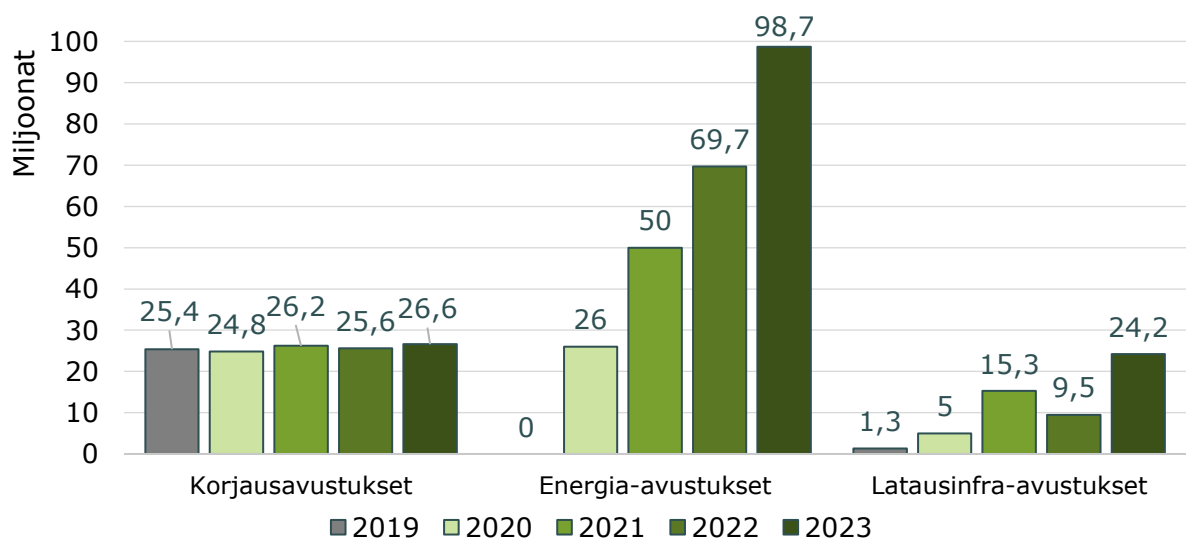
käsitellä ennen vuoden loppua. Korjausavustusten määrärahaa siirtyi 0,4 miljoonaa, latausinfra-avustuksen 9,1 miljoonaa ja sähköavustuksen 0,5 miljoonaa euroa.

1.1 Myönnettyjen avustusten määrä nousi 152 miljoonaan euroon

Vuonna 2023 Ara myönsi korjaus-, energia-, latausinfra- ja sähköavustuksia yhteensä 152,4 miljoonaa euroa, mikä on ennätyksellisen suuri määrä. Etenkin energia-avustusten avustusmäärä kasvoi merkittävästi (kuvio 1).

Kuvio 1.

Myönnetyt korjaus-, energia- ja latausinfra-avustukset vuosina 2019–2023, miljoonaa euroa. *Sähköavustus ei ole mukana kuviossa, sillä sitä alettiin myöntää vasta vuonna 2023.*

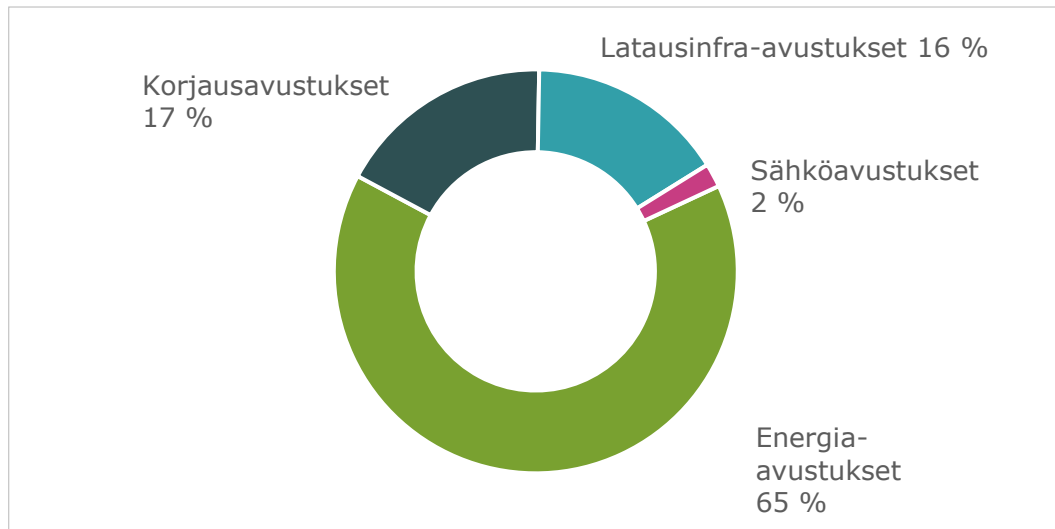
Ara myönsi eri avustuksia seuraavasti:

- korjausavustuksia 26,6 miljoonaa euroa
- energia-avustuksia 98,67 miljoonaa euroa
- latausinfra-avustuksia 24,2 miljoonaa euroa
- sähköavustuksia 2,9 miljoonaa euroa.

Energia-avustusten euromääräinen osuus myönnetyistä avustuksista oli 65 % (kuvio 2).

Kuvio 2.

Aran myöntämien korjaus-, energia-, latausinfra- ja sähköavustusten osuudet vuonna 2023.

1.2 Lähes 10 000 hanketta sai avustusta

Avustuksia sai yhteensä 9 743 hanketta. Eri avustustyypeistä kappalemääräisesti eniten myönnettiin energia-avustusta matalalämpöiseen kaukolämpöön siirtymiseksi. Euromääräisesti eniten myönnettiin energia-avustusta taloyhtiöille (74,5 miljoonaa) ja avustusta taloyhtiöiden latauslaitteisiin (23,1 miljoonaa). (taulukko 1)

Ara käsitteli 11 329 avustushakemusta. Näistä hylättiin 1586. Hakemuksista hyväksyttiin 86 %. Suurimmat hyväksymisprosentit olivat esteettömyysavustuksessa (92 %) ja taloyhtiöiden latausinfra-avustuksissa (91 %). (taulukko 1)

Taulukko 1.

Haetut ja myönnettyt korjaus-, energia-, latausinfra- ja sähköavustukset vuonna 2023.

Avustusmuoto	Myönnettyt avustukset (milj. €)	Päätökset (hyväksytty ja hylätyt)	Hyväksytyjen osuus (%)
Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjausavustus	2,4	531	73 %
Hissiavustus jälkiasennushisseille	8,2	41	85 %
Esteettömyysavustus liikkumisesteiden poistamiseen	14,0	443	92 %
Avustus kuntotutkimukseen ja perusparannuksen suunnitteluun	2,0	1 004	86 %
Korjausavustukset yhteensä	26,6	2 019	84 %
Energia-avustus yksityishenkilöille	5,0	1 443	76 %
Energia-avustus taloyhtiöille	74,5	1 285	87 %
Energia-avustus matalalämpöiseen kaukolämpöön siirtymiseksi	9,7	2 875	90 %
Energia-avustus ara-yhteisöille	9,4	75	71 %
Energia-avustukset yhteensä	98,7	5 678	85 %
Avustus työpaikkojen latauslaitteisiin	1,1	424	79 %
Avustus taloyhtiöihin latauslaitteisiin	23,1	1 686	91 %
Latausinfra-avustukset yhteensä	24,2	2 110	89 %
Asuntoyhteisöjen sähköavustus	2,9	1 522	89 %
Avustukset yhteensä	152,4	11 329	86 %

2 Korjausavustukset

2.1 Iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaukset

Iäkkäiden (yli 65-vuotiaiden) ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjausavustuksen tarkoituksena on parantaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia kotona asumiseen. Avustusta voi saada vain, jos korjaukset parantavat asunnon esteettömyyttä tai ne ovat välttämättömiä, jotta iäkäs tai vammainen henkilö voi asua kotonaan turvallisesti ja terveellisesti. Avustuksen saamisen edellytyksenä on pienituloisuus ja vähäinen varallisuus.

Avustusta myönnettiin 50 % tai erityisestä syystä 70 % hyväksytyistä korjauskustannuksista.

Vuonna 2023 avustusta sai 389 hanketta, joille avustusta myönnettiin yhteensä 2,4 miljoonaa euroa.

- Keskimääräinen avustus: 6 221 euroa
- Mediaaniavustus: 4 850 euroa
- Pienin myönnetty avustus: 53 euroa
- Suurin myönnetty avustus: 27 334 euroa

Noin puolet avustuksen saajista sai alle 5 000 euron avustuksen ja runsas viidesosa yli 10 000 euron avustusten. (taulukko 2)

Taulukko 2. Myönnetyt avustukset suuruusluokittain vuonna 2023.

Avustuksen suuruus	Määrä	Osuus avustuksista
alle 2 000 euroa	100	26 %
2 000 – 4 999 euroa	98	25 %
5 000 – 9 999 euroa	107	28 %
10 000 – 14 999 euroa	61	16 %
vähintään 15 000 euroa	23	6 %
Yhteensä	389	100 %

Käsitellyistä hakemuksista Ara hyväksyi 73 % (taulukko 3). Yleisin syy hylkäämiseen oli tulo- tai varallisuusrajojen ylittyminen.

Taulukko 3.

Käsitellyt avustushakemukset ja myönnettyt korjausavustukset ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen 2019–2023.

Korjausavustukset	2019	2020	2021	2022	2023
Käsitellyt hakemukset (kpl)	1 157	945	904	611	531
Hylätyt (kpl)	336	291	223	128	141
Myönnettyt (kpl)	821	654	681	481	389
Myönteisten päätösten osuus (%)	71 %	69 %	75 %	79 %	73 %
Keskimääräinen avustus (€)	6 949	6 302	7 195	6 487	6 221
Myönnettyt avustukset (milj. €)	5,7	4,1	4,9	3,1	2,4

Avustuksen alueellinen jakauma

Hakemuksia tuli 187 kunnasta, eniten Oulusta (22 kpl) ja Kuopiosta (20 kpl). Maakunnista eniten hakemuksia tuli Pohjois-Pohjanmaalta (90 kpl) ja vähiten Keski-Pohjanmaalta (5). Avustusten jakautuminen maakunnittain on esitetty liitteessä 1.

2.2 Avustukset hissien rakentamiseen

Hissiavustuksen tavoitteena on lisätä uusien hissien asentamista kerrostaloihin, joissa ei ole ennestään hissiä.

Avustuksen määrä oli vuonna 2023 enintään 45 % hyväksytyistä kokonaiskustannuksista. Avustuksen määrä hissiä kohden vaihtelee huomattavasti riippuen kerrosten määrästä ja muista kustannuksiin vaikuttavista tekijöistä.

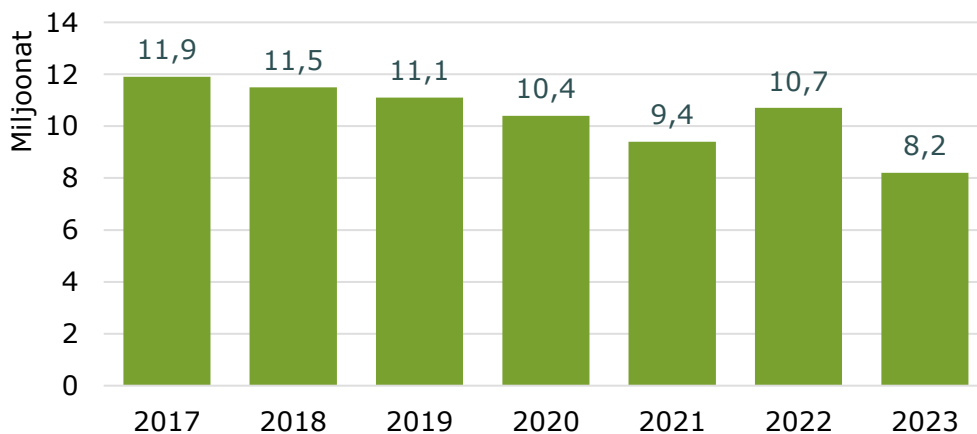
Avustuksia myönnettiin 35 hankkeeseen yhteensä 8,2 miljoonaa euroa.

- Keskimääräinen avustus hissiä kohden oli 95 750 euroa.
- Suurin avustus oli 314 235 euroa ja pienin 3 456 euroa.

Avustuksilla rakennettiin 84 uutta jälkiasennushissiä. Hankkeiden kohteissa oli 3 064 asuntoa.

Kuvio 3.

Myönnetyt hissiavustukset vuosina 2017–2023 (milj. euroa).

Avustuksen alueellinen jakauma

Hissiavustuksia myönnettiin 21 kuntaan. Kuudessa kunnassa oli useampi kuin yksi hanke. Helsingissä oli 7 hanketta, joihin rakennettiin yhteensä 28 jälkiasennushissiä. Avustusten kuntakohtainen jakautuminen on esitetty liitteessä 2.

2.3 Esteettömyysavustukset liikkumisesteiden poistamiseen

Esteettömyysavustuksia myönnetään asunto-osakeyhtiöille ja vuokratotaloyhtiöille liikkumisesteiden poistamiseen. Avustuksen määrä oli vuonna 2023 enintään 45 % hyväksytyistä korjauskustannuksista.

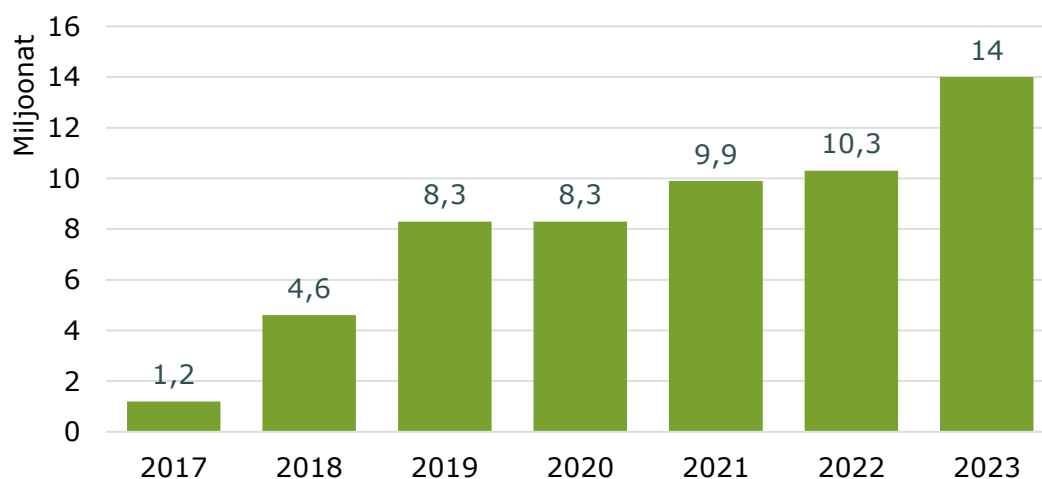
Esteettömyysavustuksia myönnettiin 408 hankkeelle 14,0 miljoonaa euroa. Avustettavissa hankkeiden kohteissa oli 17 773 asuntoa.

- Keskimääräinen avustus oli 34 292 euroa
- Avustus asuntoa kohden 7 872 euroa.
- Mediaaniavustus oli 22 935 euroa.
- Pienin avustus oli 307 euroa ja suurin 331 773 euroa.

Avustushakemusten määrä kasvoi syksyllä 2023, sillä vuoden 2024 talousarvioesityksen mukaisesti olemassa olevien hissien esteettömyyskorjauksia ei jatkossa avusteta. Avustusta myönnettiin vuonna 2023 lähes 4 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna (kuvio 4).

Kuvio 4.

Esteettömyysavustukset vuosina 2017–2023 (miljoonaa euroa).

Kuhunkin avustettavaan hankkeeseen sisältyi yleensä useita korjaustoimenpiteitä. Yleisimmät avustetut korjaukset koskivat ovien automatisointia, hissien ja sen korin ovien automatisointia ja hissikorin suurentamista (taulukko 4).

Taulukko 4.

Yleisimpiä avustettuja esteettömyyskorjauksia 2023.

Toimenpide	Määrä (kpl)
Oven automatisointi	237
Hissin ja korin ovien automatisointi	229
Hissikorin suurentaminen	157

Toimenpide	Määrä (kpl)
Sisäänkäynnin esteettömyysmuutos	125
Luiskan rakentaminen sisäänkäynnille	111
Kynnysten poistaminen kulkureitiltä	98
Valaistuksen parantaminen	66
Porras- tai tuolihiisi	15
Hissin pysähdystasojen lisääminen	15
Käsijohteen tai kaiteen lisääminen	15

Avustuksen alueellinen jakauma

Hyväksytyistä hankkeista 73 sijaitsi Uudellamaalla (osuus 18 %), 69 Varsinais-Suomessa (17 %) ja 59 Pirkanmaalla (14 %). Avustuksen jakautuminen maakunnittain on esitetty liitteessä 3.

2.4 Avustukset kuntotutkimukseen ja perusparannuksen suunnitteluun

Kuntotutkimuksen ja perusparannuksen suunnittelun avustus on tarkoitettu omakotitalojen omistajille ja asunto-osakeyhtiöille. Avustusta ei myönnetä vuokratilojen omistajayhteisöille. Avustusta myönnetään kosteus- ja mikrobivaurioituneiden sekä sisäilmaongelmaisten asuntojen ja asuinrakennusten kuntotutkimuksiin sekä tällaisten rakennusten perusparannuksen suunnittelukustannuksiin. Avustuksen haku suljettiin tammikuussa 2024, joten avustus ei ole enää haettavissa.

Avustuksen määrä vuonna 2023 oli enintään 50 % hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista. Vuonna 2023 avustuksia myönnettiin 864 hankkeelle lähes noin 2 miljoonaa euroa.

- Keskimääräinen avustus kuntotutkimukseen ja perusparannuksen suunnitteluun oli 2 276 euroa.
- Suurin myönnetty avustus oli 20 000 euroa ja pienin 118 euroa.

- Avustussummasta 66 % kohdentui omakotitaloille ja 34 % taloyhtiöille.

Taulukko 5.

Kuntotutkimusta varten tehdyt päätökset ja myönnetty avustukset 2023.

Kohderyhmä	Päätökset	Hyväksytty	Avustus (€)
Yksityishenkilöt (omakotitalot)	652	87 %	1 302 253
Asunto-osakeyhtiöt	212	83 %	664 253
Yhteensä	864	86 %	1 966 506

3 Energia-avustukset

Ara on myöntänyt energia-avustuksia asuinrakennusten energiatehokkuutta parantaviin korjaushankkeisiin vuodesta 2020 alkaen. Avustusta ovat voineet hakea asuinrakennuksen omistavat henkilöt, taloyhtiöt ja ara-yhteisöt.

Vuonna 2023 myönnettyjen energia-avustusten kokonaismäärä kohosi 98,7 miljoonaan euroon, mikä on 29 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Energia-avustusta myönnettiin

- 1 443 kotitaloudelle yhteensä 5,0 miljoonaa euroa
- 1 285 asunto-osakeyhtiölle 74,5 miljoonaa euroa
- 75 ara-yhteisölle 9,4 miljoonaa euroa. (taulukko 6)

Lisäksi vuoden 2023 uutta avustusmuotoa, matalalämpöiseen kaukolämpöön siirtymistä, sai 2 875 asuinrakennusta yhteensä 9,7 miljoonaa euroa.

Taulukko 6.

Energia-avustuspäätökset ja määrät kohderyhmittäin vuonna 2023.

Avustuskohde	Päätökset (hyväksytty ja hylätyt)	Hyväksyt- tyjen osuus (%)	Avustus keski- määrin (€)	Asuntojen määrä*	Milj. euroa
Henkilöasiakkaat	1 443	76 %	4 574	4 574	5,0
Asunto- osakeyhtiöt	1 285	87 %	69 057	32 424	74,5
Ara-yhteisöt	75	71 %	178 191	2 241	9,4
Matalalämpöinen kaukolämpö	2 875	90 %	3 755	..	9,7
Yhteensä	5 678	85 %	255 576	39 239	98,7

*) Asuntojen määrä ei sisällä matalalämpöisen kaukolämmön hankkeita.

Energiatehokkuutta parannettiin eniten lämpöpumppujen, lämmöntalteenottojärjestelmien tai aurinkoenergilaitteistojen asennuksilla, joita tehtiin yli puoleen avustusta saaneista hankkeista. Suosittuja korjaustoimenpiteitä olivat myös öljylämmityksestä luopuminen (27 %) sekä ikkunoiden ja ovien korjaaminen (12 %). (taulukko 7)

Taulukko 7.

Yleisimmät korjaustyytit energia-avustusta saaneissa hankkeissa vuonna 2023*

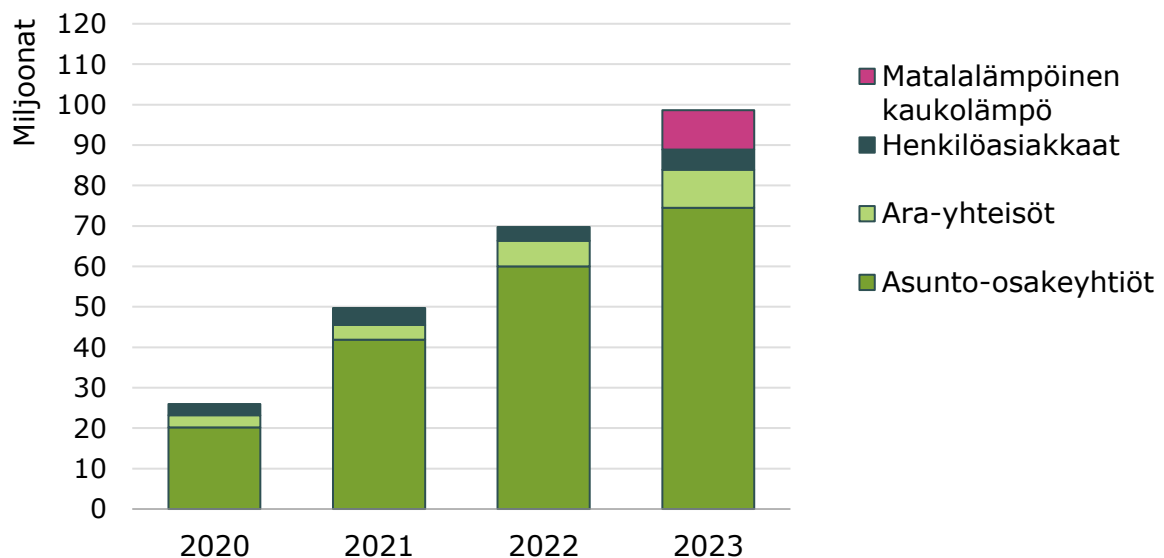
Toimenpide	Määrä	Osuus hankkeista, joihin toimenpide sisältyy*
Lämpöpumput, lämmöntalteenotto- järjestelmät ja aurinkoenergia	1 218	54 %
Öljylämmityksestä luopuminen	622	27 %
Ikkunat ja ovet	274	12 %
Lämmöntalteenotto, ilmanvaihto ja jätevesi	173	8 %
Julkisivun lisälämmöneristys	102	5 %

*) luvut eivät sisällä matalalämpöisen kaukolämmön korjaushankkeita.

Vuosina 2020–2023 energia-avustusta on saanut yhteensä 8 728 hanketta yhteensä 245 miljoonaa euroa (kuvio 5). Avustuksilla on parannettu 109 000 asunnon energiatehokkuutta.

Kuvio 5.

Energia-avustukset vuosina 2020–2023 (miljoonaa euroa).

4 Avustukset sähköautojen latausinfraan rakentamiseen

Latausinfra-avustuksella edistetään sähköautojen latausmahdollisuuksien yleistymistä ja sähköautokannan kasvua kansallisen ilmasto- ja energiastrategian tavoitteiden mukaisesti. Avustusta myönnetään asuinrakennuksen omistaville yhteisöille ja niiden omistamille pysäköintiyhtiölle.

Avustusta voi saada enintään 35 % Aran hyväksymistä ja toteutuneista kustannuksista.

Vuoden 2022 alusta alkaen avustusta on myönnetty työpaikoille asennettaviin latauslaitteisiin. Avustusta niihin voi saada enintään 750 euroa per latauslaite.

Vuonna 2023 avustuksia myönnettiin 1 306 taloyhtiölle ja 540 työnantajalle yhteensä 24,2 miljoonaa euroa. Taloyhtiöiden keskimääräinen avustus oli 15 038 euroa ja työnantajien 3 309 euroa. Hankkeilla rakennetaan yhteensä 31 822 latauspistettä. (taulukko 8)

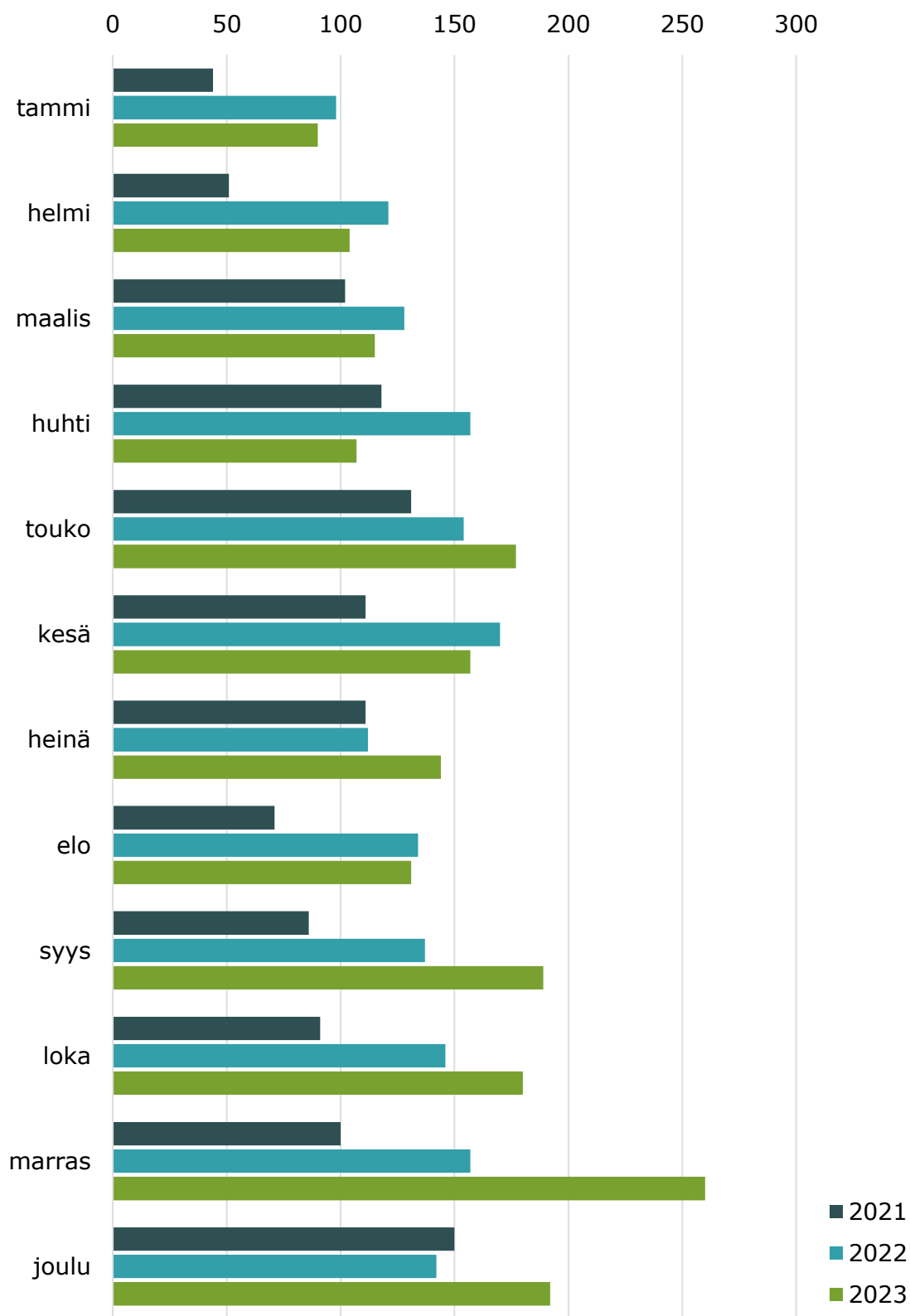
Taulukko 8.

Sähköautojen latausinfra-avustusten hakemukset ja päätökset vuonna 2023.

Latausinfra-avustus	Taloyhtiöt	Työpaikat	Yhteensä
Saapuneita hakemuksia	1 306	540	1 846
Päätökset	1 686	424	2 110
Hyväksytyt päätökset	1 533	335	1 868
<i>Hyväksytyt päätökset osuus</i>	<i>91 %</i>	<i>79 %</i>	89 %
Myönnetty avustus (milj. €)	23,1	1,1	24,2
Keskimääräinen avustus (€)	15 038	3 309	12 935
Latauspisteet	30 344	1 478	31 822

Kuvio 6.

Saapuneet latausinfra-avustushakemukset kuukausittain vuosina 2021–2023.

Liite 1: Avustukset iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen maakunnittain 2023

Maakunta	Euroa	Hyväksytyt	Hyväksyttyjen osuus
Etelä-Karjala	50 911	10	83
Etelä-Pohjanmaa	269 058	42	88
Etelä-Savo	148 049	24	86
Kainuu	40 819	8	57
Kanta-Häme	51 190	12	67
Keski-Pohjanmaa	49 367	7	88
Keski-Suomi	204 483	39	89
Kymenlaakso	65 568	11	73
Lappi	292 136	38	88
Pirkanmaa	79 610	18	51
Pohjanmaa	28 263	5	63
Pohjois-Karjala	187 390	37	73
Pohjois-Pohjanmaa	237 362	32	58
Pohjois-Savo	269 927	38	83
Päijät-Häme	79 078	15	60
Satakunta	111 285	11	61
Uusimaa	125 263	22	67
Varsinais-Suomi	96 427	15	60
Tieto puuttuu	33 926	5	100
Yhteensä	2 420 112	389	73

Liite 2:

Hissiavustukset kunnittain 2023

Kunta	Hankkeet	Hissit	Asunnot	Avustus (€)
Helsinki	7	28	2404	3 157 108
Iisalmi	3	6	66	720 549
Kuopio	3	8	74	716 513
Turku	1	3	27	407 567
Oulu	1	4	40	402 361
Kerava	1	1	17	314 325
Pieksämäki	2	3	43	301 473
Kouvola	2	4	66	258 611
Kuhmo	3	5	72	242 510
Rauma	1	2	22	232 002
Raasepori	1	2	18	212 987
Salo	1	0	0	187 621
Joensuu	1	1	19	149 961
Rovaniemi	1	1	15	139 352
Lohja	1	1	24	135 000
Kotka	1	1	22	93 521
Kajaani	1	2	14	73 030
Raahe	1	1	18	25 635
Loviisa	1	2	37	6 911
Ei tietoa	2	9	66	457 520
Yhteensä	35	84	3 064	8 234 557

Liite 3:

Esteettömyysavustukset maakunnittain 2023

Maakunta	Hankkeet	Osuus	Asunnot	Avustus (€)
Uusimaa	73	18	3 806	3 132 034
Varsinais-Suomi	69	17	3 522	2 298 078
Pirkanmaa	59	14	2 603	2 328 321
Päijät-Häme	29	7	1 195	1 066 342
Keski-Suomi	28	7	1 024	736 414
Satakunta	28	7	1 085	940 557
Pohjois-Savo	22	5	654	632 978
Kanta-Häme	15	4	587	514 253
Kymenlaakso	15	4	581	535 398
Pohjois-Pohjanmaa	14	3	694	296 265
Etelä-Karjala	13	3	433	152 429
Etelä-Pohjanmaa	8	2	266	181 635
Lappi	7	2	189	166 116
Pohjanmaa	7	2	241	398 393
Etelä-Savo	5	1	343	249 792
Kainuu	4	1	120	56 446
Keski-Pohjanmaa	4	1	152	112 622
Pohjois-Karjala	4	1	86	75 386
Ei tietoa	4	1	192	117 699
Kaikki yhteensä	408	100	17 773	13 991 158